

29. PILA AŽ PRACUJE, SEKERA TESÁ

Eliška Kubečková

Postavy

Aleš:

Mladý student (22 let), v okolí mužů má tendenci sklouzávat k machismu. Na svůj věk je emočně vyspělý, z podstaty optimistický a sarkastický. Touží po lásce. Dívky o něj v minulosti neměly zájem-nejistý v navazování vztahů.

Helena:

Křehká, názorová, bezpodmínečně miluje, má sebe na prvním místě, nerozhodná. Užívá si být ženou. V době seznámení je jí dvacet let.

Matěj:

Nejlepší kamarád Aleše (23 let). Škola pro něj není stěžejní. Na všechno reaguje „rýpavým humorem“. Emoce neřeší.

Havel:

Postava Havla (43 let) má svojí tematickou linku. Není reakcí na dialogy, je pouhou reflexí vlastních prožitků a zkušeností (pokud se ve scénáři neřekne jinak). Můžeme si představit, že funguje na principu zapínání a vypínání rádia. Někdy se trefí do kontextu debaty, ale nesouvisí s daným dialogem. Co je zásadní; neovlivňuje dějovou linku Aleše a Heleny, či jiných postav. Havlovy monology jsou převzaty z knihy: *Dopisy Olze-Václav* (označeno kurzívou) nebo dotvořeny podle skutečných událostí jeho života.

Amplion:

Amplion v textu zastupuje „vyšší moudro“. Divák si pod ním může představit Komunistickou stranu Československou, Boha či dokonce samotného Václava Havla. V samotném ději je hodnotícím aspektem. Pokud amplion zastupuje Havla (úryvek z díla *Dopisy Olze*) text je napsán kurzívou.

Dějiště

Příběh se odehrává na území České republiky v menším městě.

Prolog

Láska a vězení.

V čem se podobají?

Co je jejich cílem?

Mohou mít stejný dopad na jedince? Mohou léčit? Mohou zabíjet?

Láska nám může brát čas a prostor. Prostor na vytvoření vlastního nezávislého děje. Vězení nám může dát čas a prostor. Čas přemýšlet, prostor být sám se sebou.

Láska i vězení jsou klidem a chaosem, vzpourou a mírem, tichem a hlukem.

A stejně tak láska, jako vězení:

„Chce v budoucím období navázat na všechno, co bylo v předchozím období dobré, a zároveň se oprostít od všeho, co bylo v předchozím období špatné. Je to jasné?“

Zdali bylo předchozí období tragické nebo komické určí sám čtenář.

Zdali bude budoucí období tragické nebo komické určí sám čtenář.

1. Scéna

(učebna na univerzitě)

Havel z promítacího plátna: *"Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí!"* (video záznamy z 17. listopadu 1989)

Aleš: Jo láska, láska, a jak mám poznat, že je to láska, když nevím, jak vypadá? Jak může zvítězit, když není vidět?

Matěj: Ježíš, už zas, to přijde. To, že tě holky nechtěj neznamená, že je láska neviditelná.

Aleš: Jak nechtěj? Helena mi píše. Jsem zjistil, že mě chce, teda nikdo mi to neřekl, ale furt se na mě usmívá a mně se to docela líbí.

Matěj: Psát neznamená prcat. Koukni támhle na ty dva (*pár v druhé lavici*). Sliny až v trenkách. Dost viditelný pahorek, na to abys ho přehlíd! Jeho hora je i přes maskování pod textilem krásně vidět. Důkaz lásky Aleši! Důkaz lásky! Jedeme do hor!

Aleš: Jo, jasně...Jeď si sám. Musím číst tu povinnou četbu k Mlýnskýmu, na ten rozbor. Jsem si tam dal ty *Dopisy*, který máme rozebírat.

Matěj: No já si je tam nedal. Já jedu do hor. Jen čti, čti, pak mi povíš, jaký to bylo (škodolibý smích).

2. scéna

(Alešův pokoj/ monolog)

Aleš: Nejsem srab, nejsem vůl. Nádech a výdech. Hlavně žádný emoji. Fuj mě je blbě. Tak... Helena: Napsat zprávu:

A-H-O-J H-E-L-Č-O.

Ne, Helčo ne: H-E-L-E-N-O N-E-C-H-C-E-Š S-E V-I-D-Ě-T ? Odesláno teď.

Jak se dýchá? Pomoc mi tělíčko, jak se dýchá? (Aleš se zbytečně pozoruje, je dramatický)

Aleši seš zvíře, chlap, hora, vysoká hora! Je to jenom holka. Najdeš si kdyžtak jinou.

Peklo jsou druzí. Sartre měl na občance pravdu... Peklo jsou druzí.

Nemůže být nabalování jednodušší?

Debilní existence. Bojuj chlape!

(přichází Havel a vkládá své pocity z vězení/ je vypravěčem příběhu, ostatní postavy na něj nereagují-dokud se neřekne jinak, jako stěžejní postava je fyzicky na jevišti)

Havel: *Ještě k té mé předchozí meditaci: uvědomil jsem si další zvláštní věc: že tenhle svět má v sobě jaksi daleko víc pravdy než ten svět venku. Věci a lidi se tu vyjevují ve své pravé podobě. Lež a pokrytectví mizí.*

Aleš: *Přes tu zprávu si to naplánuju, ale až jí uvidím? Co když zapomenu její jméno?*

A řeknu třeba: „Ahoj Karlo!“

(Aleš je zbytečně dramatický)

Napsala...Napsala: A-H-O-J, J-O.

Ahoj, jo. Ahoj jo? To není moc zájmu. Na druhou stranu to zájem nevylučuje. Jsem v uličce zajatců. Jak na to odpovím? Se zájmem ale bez zájmu. Zájem dát, ale neobdarovat. Neobdarovat, dárek. Jo, dárek! Napíšu, že mám pro ni dárek:

M-Á-M P-R-O T-E-B-E D-Á-R-E-K. M-Ů-Ž-E-M-E S-E Z-Í-T-R-A V-I-D-Ě-T?

T-Ř-E-B-A V 5?

Už ani nechci číst, co napsala. Zase to její „jo“. Naštěstí dodala, že sraz u školy. První iniciativa! První vítězství! První bod do pomyslné tabulky úspěchů muže, kluka, teda chlapa...děcka.

Píšu její taktikou, posílám suché J-O. Nedostupnost je základ lovicího principu. Když lovíš, tak zajíc nesmí vědět, že bude uloven, to by už předem zdrhl. Jsem lovec a Helena hezčí zajíc. Jdu lovit zvěř, co holí si nohy. Výběrový kus v gympl revíru. „Pif pať“, Trautenberk.

3. Scéna

(Aleš čeká před školou, Helena přichází.)

Aleš: Čau

Helena: Ahojky (jemný tón)

Aleš: Kam půjdem?

Helena: Můžem zůstat tady. (rozhodný hlas)

Aleš: Jako tady na chodníku?

Helena: Jo. Co to máš pro mě za dárek? (jemný tón)

Havel: *Tady je skutečně hrozné horko, je to jakási permanentní sauna. Šedá, betonová sauna. A i když není černá, i tak přitahuje světlo. Světlo z konce tunelu, které je přítomné ve zdech, ale daleko od nás všech. Tady je skutečně hrozné horko.*

Aleš: Jo vidíš to... Zahrajeme si hru. Hádej, co pro tebe mám: Je to velké, ale nemůžeš to vidět. Zároveň to může být malé, ale nikam to neschováš. Hřeje to, ale v nečekaný okamžik ti může

běhat mráz po zádech. Zároveň ti může být zima a přesto cítíš, že tě něco hřeje. Je to všude, ale hodně lidí to nemůže najít. Na některých místech je toho ale málo a nikdo to nehledá.

Eh, dlouhý. Sorry, jsem to vymýšlel celou dlouhou minutu. (sarkastický tón)

Helena: No, to bylo takový zbytečně složitý hádankování, nemyslíš? (snaží se o humorné odlehčení situace-Aleš se jí totiž taky líbí)

Aleš: Já to mám rád složitý.

Havel: *Po všech dřívějších zkušenostech to všechno prožívám reflektovaně a pečlivě si hlídám sám sebe, takže nebezpečí, že bych upadl do té či oné podoby vězeňské psychózy, mi myslím nehrozí.*

Helena: A co to teda je? Já to asi nepoznala. (znejistění – nejasnost situace je jí nepříjemná)

Aleš: No... je mi to trochu trapný. Je to... Není ti horko? (Aleš chytá Helenu za ruku-Helena se nechává-je ráda).

Helena: Ne, ani ne. Poslouchám tě.

Aleš: Hádanka je... Fuj do prdele, tady je ukrutný horko. Promiň, promiň, já si jen sundám svetr. Ah, fuj, promiň poslouchám tě.

Helena: Tys mluvil, já tě poslouchám.

Aleš: No, ta hádanka je... láska. No, a to je ten můj dárek pro tebe. Heleno, mám tě rád.

Nechám si ještě prostor na hezká slova, kdyby mě potom ještě něco napadlo. Teď nevím, co říct. Je mi trapně. Dlouho jsem tahle slova nikomu neříkal. Promiň. Teda promiň. (pokouší se o hlubší hlas)

Havel: *O svém případě jsem leccos psal, nevím ovšem, zda Ti mé dopisy došly. Rekapituluji: vyšetřování je už skoro měsíc uzavřeno, takže každou chvíli může být proces, ale také samozřejmě být nemusí. Čili: nevím toho mnoho. Musím však být připraven na to, že proces bude brzo, a že budu odsouzen. Myslím, že na tu alternativu vnitřně připraven jsem. Jsi na ni připravena i ty? Tvůj Vašek*

Helena: Za co se omlouváš? To je vtipný.

Aleš: Co je na tom vtipného, že já musím napsat, ovládnout se, přijít, nevypadat jako debil, a ještě mluvit chytře a vyznávat ti lásku? To je vtipný? Že jsem tě nervozitou málem poblil? A teď se potím jako divočák, a místo toho abych lovil, tak vypadám jako citlivá chuděra.

Helena: Promiň, ne fakt promiň. Já se bráním a jsem rádoby vtipná, aby sis náhodou nevšiml, že se mi líbíš, týden! (řeceno suše). Bojím se, že se rychle zamiluju, a že se mi láska nevrátí, jako předtím, jako předtím... Promiň, tak se snažím být vtipná a dělat si z toho srandu a ono to nefunguje. (přehnaně dramatická, má sklon vypadat komicky)

Aleš: Je to je vtipný.

Helena: Co je na tom vtipného? Co je vtipného na tom, že ti přiznám, že jsem vlastně doopravdy zranitelná, a teď ti předávám svoji důvěru tím, že ti to říkám? (nahrané uražení)

Aleš: Neurážej se, já jsem byl uraženej první. Mám první bod. První! První! První!

Havel: *Různé věci nasvědčují tomu, že tentokrát z toho nějaká ta léta „na tvrdo“ už budou, protože má zřejmě dojít k – aspoň u mne-k jakémusi obsáhlejšímu „bilancování“. Nepropadám depresím a nejsem tím nijak šokován. Potvrdí – li se tyto mé předpoklady, nevím přirozeně, jak to ponesu v dalších fázích: nicméně mé dobré rozpoložení v této fázi je dost důležité, protože prvotní pocity dost významně předurčují stav člověka i v pozdější době.*

Aleš: Jsi na to připravená?

Helena: Ne.

(Aleš chce Heleně skočit do řeči)

Nejsem, ale kdybych byla připravená na to, že s tebou budu chodit, tak bych utekla.

Aleš: Jako ten zajíc z lesa, jako ten Havel z vězení (zamrmlá si pro sebe)

Havel: *Příště se trochu zamyslím o různých důsledcích, který ten rozsudek pro nás má – o tom, jak bys měla asi beze mne žít a tak podobně.*

4. Scéna

(zatemnění scény – dialog mezi Alešem a Helenou je velmi strojený až přehnaně suchý, hlasy připomínají zvuk amplionu, pochmurná atmosféra, stísněný prostor)
– symbolika vězení

Amplion: Senát vynesl tento rozsudek:

Otta Bednářová- 3 roky trestu odnětí svobody

Václav Benda- 4 roky trestu odnětí svobody

Václav Havel -4 a ½ roku trestu odnětí svobody; všichni v 1. nápravě výchovné skupině.

Havel: *Do vězení mám ještě i jiné plány než se jen stát „veselým chlapcem“, ale o tom až příště.*

Aleš: Vydržím to? Snad jo. Jinou možnost ostatně ani nemám. Anebo vlastně možná mám – ale nevím co by se muselo dít, abych se pro ni rozhodl. Být ve vztahu, nebýt ve vztahu?

Havel: *Rád bych ti napsal něco milého, ale jaksi se mi to nechce směřovat tomuhle papíru. Musíš si to domyslet. Zatím tě líbu, a ještě něco připišu – Tvůj Vašek*

Amplion:(dynamické, zrychlující se tempo)

Polibek ztratil se mezi ocelovými tyčemi. Onoho polibku poslední slina pomalu stekla po studeném kovu k betonové zemi. Zůstala v pevném skupenství. Voda voděnka. Nestekla, zůstala stát jako hmota, aby neztratila svůj tvar. Stála pevně a odhodlaně mezi prapory zla. Ve středu ve střetu s krychlovými půdorysy. V pravidelnosti hledala chaos a řád narušovala zmatkem. Ruce vkládala mezi oceli a snažila se stéct pod nohy straníků.

Změň skupenství! Změň tvar! Seš zvíře, chlap, hora, vysoká hora! Jsi voda, potok, povodeň!

Před mříží, před vztahem!

(Tma)

(Zvuky kovů)

Aleš: Miluji tě! (křik-ozvěna)

Helena: Dík! (suché ostré)

Havel: *Když svůj dopis po sobě čtu, zdá se mi, že má nostalgičtější a rezignovanější ráz, než jak by odpovídalo mému skutečnému stavu. Ale to je zřejmě úděl všech dopisů z vězení.*

5. Scéna

(první rande, Aleš má v ruce knihu)

Aleš: Tak se milujeme, to je hezký... Co teď... (profesorský tón)

Víme, že nás čeká několik fází. Říká se, že určitá období jsou ve vztahu náročnější. Začíná to prvním týdnem; první týden soužití pod nálepkou: „Máme se rádi.“ Většinou to pár vydrží, pokud jeden z nich nebyl ve fázi nabalování až příliš dobrý herec.

Pak jsou zásadní tři měsíce. To už člověk pozná, že druhá polovička je debilní. Tedy nevyhovující nebo nepřijatelná k párování. Většinou je chyba u každodenních aktivit. Příkladem může být rozpor v přístupu k životu: muž se vzbudí je nepříjemný, žena se vzbudí a začíná nový den plný optimismu. Říká: „Dobré ráno miláčku. Muž se jemně otočí, nečeká tolik slov a vyjadřuje svůj pohled na situační rozladění: „Drž hubu.“ Rozchod zaručený. Žena pláče, je za to ráda. Ví, že slzy, které odtečou jí dělají lepší pleť. Aneb bolest, která se vyplácí. Posloucháš mě?

Helena: Drž hubu. (suše, nadlehčeně)

Aleš: Mám brečet?

Helena: Jo, mám ráda, když kluci brečí, je to takový něžný.

Aleš: Tak vydrž až dořeknu tu myšlenku. (sarkasticky jí dává pusku na čelo)

Havel: *Panika byla zbytečná – není-li to výsledek zákroku obhájce.*

Aleš: No a po třech měsících máš jeden rok. To většinou končí dohodou o tom, že se ti dva vlastně nemilují. Omyl ve výběru. Nejčastěji padá věta: „Bylo to hezký, ale jsi spíš kamarád/kamarádka.“

Helena: Ale už to bolí.

Aleš: Co bolí?

Helena: No ten rozchod, rok je dlouhá doba. Si vem, že rok s někým srůstáš, rok s někým vyladuješ sex, rok tě ten samý člověk hladí. A pak...

Aleš: A pak...Konec, šmitec, au. Bolavý srdce, slzy, hysterie. To je všechno v pohodě, dokud to člověk nepotlačuje. Hezky se vyřvat a nejlépe pravidelně. Mám dokonce v diáři připomínku s názvem: „plánovaná agrese“. A nejlépe s agresí na lidi, který máš rád a kterých si doopravdy vážíš. Ozkoušeno. Funguje to. Doporučuji. Hned bude to láskyplný pouto silnější. (sarkastický tón)

No a pak se říká, že pokud spolu pár vydrží pět nebo sedm let, teď nevím... Tak ta pravděpodobnost, že vztah vydrží je veliká. Nevím jak veliká, nemám data. Data ustupují před trendem odhadu a intuice. Cítím to na těch pět let (hluboký – rádoby jógínský výdech a nádech).

Helena: (ticho)

Amplion: (destrukce procházkové atmosféry – laděno negativně)

Nový řád. Nastolit nový řád. Jak vydržet vnější nátlak? Jak neztratit v kazajce sám sebe? Jak udržet si vůli chtít se dál snažit, pro lásku, pro mír? Jak nesvolit k odebrání toho mého niterního nebe?

6. Scéna

(osm měsíců ve vztahu)

Havel:

Zkrátka měla bys žít, jako bych byl někde na výletě, tedy úplně normálně. Tím mi nejvíc pomůžeš: když budu vědět, že se máš dobře a že je o tebe postaráno. Jak dlouho na tomhle výletě budu, ovšem nevím, nedělám si iluze, a vlastně o tom téměř nepřemýšlím.

Amplion: Vztahy, vztahy...Pláč, brek, láska, smích, zlo, dobro, nebe, peklo (stupňující se intenzita, pochmurná atmosféra). Bývalá minulost, budoucí očekávání. Tik, ťak, kde budeš? Budeme, spolu?

Aleš: Jsem jaksi sešněrovanej, ještě sešněrovanější než na svobodě. Bojím se, že cokoliv, co udělám, jí ublíží. (v chaosu myšlenek, řvoucí)

Amplion: Ze strachu ze ztráty přihází instrukce – člověk se stává ocelí. O všem si veď záznamy abys mě mohla informovat. Z nejistoty mám tendence tě hlídat, podezřívát, říkat ti, co bys měla...to vše a jen proto, abych tě neztratil. Jsem zavřenej, nevím, jestli ještě umím létat, tak jako ty... Ve vězení se brzo stmívá, stejně jako v hlavě plné nejistoty.

Havel: *Bud' klidná, vyrovnaná, veselá, pracovitá, společenská, na všechny milá, optimistická, pěstuj se, hezky se oblíkej, říkej samé chytré věci, neodkládej nepříjemné povinnosti, studuj pozorně mé dopisy. (dramaticky, rozkazovačně)*

(Havel se stává aktivním postavou děje-postavy na něj reaguji)

Amplion: Ze strachu ze ztráty přihází instrukce – člověk se stává ocelí. O všem si veď záznamy abys mě mohla informovat.

Havel: *Bud' klidná, vyrovnaná, veselá, pracovitá, společenská, ne všechny milá, optimistická, pěstuj se, hezky se oblíkej, říkej samé chytré věci, neodkládej nepříjemné povinnosti, studuj pozorně mé dopisy. (agresivně)*

(ticho)

Helena: Neposílám ti pusy a ty víš proč.

(ticho)

Aleš: Tichem nic nevyřešíš.

Helena: Vyřeším. Ticho řekne ti můj nesouhlas. Mlčení není souhlasem. Mlčení je zbraň, která bodá na obě strany.

Havel: *Kdyby to bylo nepřišlo, byl bych zřejmě čím dál nervóznější, protože bych to podvědomě pořád čekal. Mám pocit, že až tohle jednou skončí, budu snad konečně vnitřně o něco vyrovnanější a nastane i určité zklidnění kolem mne.*

Aleš: Co to znamená? Potřebuje každý konec drama? Je to tvoje ticho nějakou katarzí nebo co je to za ubohost? Babička mi říkala dělej si to jednoduchý, tak proč ty seš tak složitá. Co chceš?

Havel: *Stýská se ti po mně?*

A já jsem rád, že jsem vnitřně smířen i s tou nejhorší perspektivou – nejblbější je, když se člověk upíná k nějakým nejasným nadějím a vždy znovu je pak zklamán.

Aleš: Dobře, tak počkej. Empatie. Empatie. Empatie. No povídej... Nebo ne, já budu. To je v pořádku, nemusíš vědět, co se děje. (pyšný pohled do publika-poznámka k publiku: to bylo empatický

(ticho)

Havel: *Bude teď na nás starat se o hrobku. A vždycky na dušičky se tam sejdem.* (chytá Helenu a Aleš za ruce jako u svatebního obřadu)

Aleš: Co se děje? A pokud se nic neděje, tak co se neděje?

Helena: Já vím, že jsem předtím řekla své ano, ale nevím, jestli to zvládnu. Mám pocit, že nemám vyřešený vzorec z dětství. Teď se mi to vrací. Nic si neudělal. Jen já asi nemůžu... Neptej se proč, já nevím proč. Aleši promiň. Něco je špatně a já to neumím pojmenovat. Něco nám chybí. Mě něco chybí, ale já nevím, co to je.

Aleš: Ty se chceš rozejít?

Helena: Ano (hraje svatební hudba)

(Helena odchází)

Amplion: A stejně jako vztahy, i hodnoty ve vězení proměňují se v tichu. V tichu, které zní jako řev.

Havel: Motorové pily pak kácí panelové domy a doufají, že řev stane se tichem, co promění davy.

Aleš: Co čteš? (otáčí se k Havlovi)

(ticho)

Havel: Naši Ústavu. Ty?

Aleš: Dopisy pro Olgu.

Amplion: Chceme v budoucím období navázat na všechno, co bylo v předchozím období dobré, a zároveň se oprostít od všeho, co bylo v předchozím období špatné. Je to jasné?

Chceme zapomenout, že vztah může být vězením. Chceme navázat na lásku za studenou ocelí. Chceme zapomenout. Chceme navázat. Chceme zapomenout. Chceme navázat.

Svažme se k sobě, aby lana nezačala škrtit. Svažme se k sobě, abychom se neztratili.

Havel: *Bude teď na nás starat se o hrobku.*

7. Scéna

(na univerzitě-rok později)

Matěj: Hele, jaká byla vůbec ta knížka, kterou si četl?

Aleš: Jaká knížka?

Matěj: No ty *Dopisy*...

Aleš: Jaký *dopisy*... Jó, ty myslíš *Dopisy pro Olgu*. Vždyť to už je tak před rokem. Vtipný... Jo no já je moc nečetl. Já řešil Helenu. (smích) Proč sis na to teď vzpomněl?

Matěj: Doporučila mi to Kája.

Aleš: Asi chce, aby ses přiučil romantice. I když z toho, co jsem pochopil, tam Venda mluví víc o údržbě toho jeho Hrádečku než o lásce k Olze. Vždycky, když se řekne slovo Hrádeček vzpomenu si na pohádku *Ať žijí duchové*. Sem poslouchal jako malej.

(Aleš si začíná zpívat)

Skřítkové tesaři vylezte z mechu,
skřítkové tesaři vylezte z mechu.

Chopte se náčiní, postavte střechu,
chopte se náčiní, postavte střechu.

Pila ať pracuje, sekera tesá,
pila ať pracuje, sekera tesá.

Šupy dupy dup, raz dva tři hej rup!
Pidimužík pracuje. Šupy dupy dup, raz dva tři hej rup!
Pidimužík kutá.

Šupy dupy dup, jedli nebo dub,
všechno krásně zpracuje,
Šupy dupy dup, raz dva tři hej rup!
Nebozízkiem vrtá.

(Aleš zvažní)

Vtipný, že jsem s ní byl, ale už nejsem.

Matěj: Nejsi, to nejsi...

(zvuk se rozléhá po prostoru)

Havel: *Protože naděje je dimenzí ducha. Není mimo nás ale v nás. Když ji ztratíš, musíš ji znovu hledat v sobě a v lidech kolem sebe – ne v předmětech nebo eventuálních dějích.*

Aleš: Protože chtěla, ale nechce. Vztah...

Matěj: No a tys jí řekl...

Aleš: Nic.

Matěj: Vůbec nic. A ona na to?

Aleš: Vůbec nic.

8. Scéna

(Helena sama na scéně)

Helena: Buď klidný, vyrovnaný, veselý, pracovitý, společenský, ne všechny milý, optimistický, pěstuj se, hezky se oblíkej, říkej samé chytré věci, neodkládej nepříjemné povinnosti, studuj pozorně mé dopisy, studuj mě. A možná někdy, pochopíš...

Píseň: Skřítkové tesaři vylezte z mechu,
skřítkové tesaři vylezte z mechu.

Chopte se náčiní, postavte střechu,
chopte se náčiní, postavte střechu.

Pila ať pracuje, sekera tesá,
pila ať pracuje, sekera tesá.